

ingediend op **23** (2021-2022) – Nr. 2-F
12 oktober 2022 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw,
Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Cathy Coudyser
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

van de algemene rekening
van de Vlaamse Gemeenschap
en van de rekeningen van de rechtspersonen
onder het gezag van de Vlaamse Regering
voor het begrotingsjaar 2021

Documenten in het dossier:

- 23** (2021-2022) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2-A t.e.m. E: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
- 23-F** (2021-2022) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2021
- 23-Q** (2021-2022) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2021
- 36** (2021-2022) – Nr. 1: Rekeningenrapport van het Rekenhof over 2021

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Bart Dochy.

Vaste leden:

Arnout Coel, Cathy Coudyser, Karolien Grosemans, Sofie Joosen, Joris Nachtergaele;

Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Bart Dochy, Joke Schauvliege;

Emmily Talpe, Bart Van Hulle;

Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;

Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Bert Maertens, Nadia Sminate, Tine van der Vloet;

Roosmarijn Beckers, Els Sterckx, Suzy Wouters;

Sofie Mertens, Tinne Rombouts;

Tom Ongena, Bart Tommelein;

Jeremie Vaneeckhout;

Maxim Veys.

INHOUD

1. Toelichting door minister Zuhair Demir, bevoegd voor Plattelandsbeleid	4
2. Toelichting door minister Jo Brouns, bevoegd voor Landbouw	5
2.1. Ondernemersklimaat, waardering en uitdagingen	5
2.2. Kerncijfers.....	5
2.3. Begrotingsuitvoering.....	6
3. Bespreking	6
4. Indicatieve stemming	6
Gebruikte afkortingen	7
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

Op 5 oktober 2022 besprak de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering (*Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 23/1*), samen met de beleids- en begrotings-toelichtingen (*Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 23-F/1 en Q/1*) en het Rekeningenrapport van het Rekenhof (*Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 36/1*).

Minister Hilde Crevits, verhinderd door ziekte, werd vervangen door minister Jo Brouns voor het onderdeel Visserij.

De presentatie van minister Jo Brouns is beschikbaar als bijlage op de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door minister Zuhail Demir, bevoegd voor Plattelandsbeleid

Via het Plattelandsbeleid investeert de Vlaamse Regering in een leefbaar en duurzaam platteland, in duurzamere voedselproductie en in een verhoogde landschapskwaliteit. Dat is nodig om in 2030 de duurzaamheidsdoelstellingen van de Verenigde Naties te behalen. Er is in 2021 dan ook heel wat werk voorbereid in tal van actuele en complexe dossiers en daarnaast coördineerde de minister – voor wat haar bevoegdheden betreft – de voorbereidingen van het Strategisch Plan GLB en de oproep Landschapsparken. Bij de uitwerking van de volgende LEADER-oproep werd gekozen voor eenvoud en transparantie.

Daarnaast werd de omslag naar duurzame circulaire plattelandseconomie gestimuleerd. De studie 'Valorisatie van biomassa-reststromen uit landschapsbeheer' gaf concrete beleidsaanbevelingen om het potentieel van dergelijke projecten te vergroten. Het verkenningstraject Voedsel+Land+Schap leidde tot een inspiratieboek. De ondersteuning van het aanspreekpunt Lokale Voedselstrategieën bij de VVSG bracht dit thema onder de aandacht en initieerde kennisdeling.

Naast beleidsvoorbereidend werk en kennisopbouw werden er ook heel wat zaken op het terrein aangepakt. Met behulp van de middelen uit de Europese Recovery and Resilience Facility, een herstelfonds, investeerde de Vlaamse Regering 4 miljoen euro in plattelandsprojecten die gericht zijn op de aanleg van groene ontmoetingsruimten en nieuwe recreatieve paden, steun aan de korte keten en het tegengaan van vereenzaming.

Er werden ook middelen uitgetrokken voor lokale projecten die de leefomgeving van de plattelandsbewoners of de samenwerking tussen plattelandsactoren verbeteren. In totaal keurde de minister voor bijna 4 miljoen euro projecten in het kader van Omgevingskwaliteit en Platteland Plus goed, waarvan bijna 3 miljoen euro voor lopende LEADER-projecten. Dankzij de succesvolle oproep Buurten op den Buiten, samen met de Koning Boudewijnstichting, konden 43 kleinschalige buurtinitiatieven aan de slag. Een nieuwe en verbrede oproep voor volkstuintenprojecten leidde tot de goedkeuring van veertien projecten. Ook de ondersteuning van de Vlaamse Vereniging voor Dorpsbelangen maakt deel uit van het beleid van de minister. Dit lerend netwerk van dorpsraden en bewonersgroepen zorgt voor een succesvolle dorpsparticipatie.

Verder merkt de minister op dat met de uitbouw van het plattelandsloket bijgedragen wordt aan een transparantere opvolging en administratieve vereenvoudiging van de plattelandsprojecten.

Ten slotte bouwde de minister aan een alliantie voor een houtkantenactieplan om tegen 2030 in Vlaanderen opnieuw over een robuuste ruggengraat van houtkanten, hagen en heggen in het landschap te beschikken. Dit jaar nog volgen concrete acties zoals de voorstelling van het houtkantenplan en de uitwerking van de oproep

houtkanten via het Vlaams Klimaatfonds. Met het houtkantenplan wil de minister de houtkanten in Vlaanderen beter beschermen, beheren en het areaal verder laten groeien. Zo maken we ons landschap meer bestuiversvriendelijk en beter bestand tegen de huidige klimaat- en biodiversiteitsuitdagingen.

2. Toelichting door minister Jo Brouns, bevoegd voor Landbouw

Minister *Jo Brouns* licht zowel de begrotingsuitvoering 2021 voor het beleidsdomein Landbouw als het beleidsdomein Visserij toe.

Boeren en vissers vormen samen de primaire schakel van het Vlaamse agrovoedingscomplex en, hoewel er natuurlijk wezenlijke verschillen tussen beide activiteiten zijn, delen ze ook veel zaken. Het Vlaamse landbouw- en visserijbeleid focust zich daarom op drie geclusterde krachtlijnen: ondernemersklimaat, waardering en uitdagingen.

2.1. Ondernemersklimaat, waardering en uitdagingen

2021 staat als tweede jaar op rij geboekstaafd als uitzonderlijk omwille van de coronapandemie en de daarmee samenhangende overheidsmaatregelen. Ook de Brexitonderhandelingen, en daaruit voortvloeiende wijzigingen op handelsvlak in beide richtingen, zorgden voor ongerustheid bij talrijke bedrijven. Deze gebeurtenissen hebben, net als de huidige energiecrisis, met elkaar gemeen dat ze externe gebeurtenissen zijn waarop individuele ondernemingen vrijwel geen vat hebben. Het is lastig ondernemen met dergelijke externe risico's.

Het is daarom legitiem dat de overheid in dergelijke situaties haar verantwoordelijkheid neemt om de ondernemingswereld te steunen in crisistijden en een domino-effect binnen de Vlaamse economie te vermijden. Enkele voorbeelden van deze ondersteuning zijn het relanceplan Vlaamse Veerkracht en post-Brexitmaatregelen. Daarnaast blijft men de landbouwers en vissers ondersteunen in hun duurzame ontwikkeling en investeert men fors in onderzoek en innovatie. Op dat vlak behoort Vlaanderen tot de kopgroep in de EU, aldus de minister.

Op het vlak van waardering merkt de minister op dat de samenleving er onvoldoende bij stilstaat dat men dankzij landbouwers en vissers niet zelf dagelijks moet bezig zijn met telen, kweken en/of vissen. Ongeveer 1 procent van de beroepsbevolking ontzorgt alle anderen op het vlak van de voedselbehoefte waardoor er tijd en energie beschikbaar is gekomen om andere dingen te doen. Het ontbreekt echter aan waardering daarvoor, zowel letterlijk (prijs) als figuurlijk (erkenning, respect). Het consumentenbewustzijn moet daarom omhoog.

Op economisch, ecologisch en sociaal vlak staat de sector ook voor meerdere uitdagingen. De minister wil deze uitdagingen niet uit de weg gaan en duurzame ontwikkeling stimuleren. Innovatie, nieuwe inzichten en samenwerking doorheen de keten moeten daarbij omarmd worden.

2.2. Kerncijfers

In 2020 waren er 23.225 landbouwbedrijven, waarvan 77 procent met beroepsmatig karakter, en 45.938 personen op regelmatige basis tewerkgesteld in de land- en tuinbouw. In totaal is er 624.727 hectare areaal in gebruik, hetgeen een gemiddeld gebruik van 26,9 hectare betekent per bedrijf.

De productiewaarde van de Vlaamse landbouwsector bedraagt 5,9 miljard euro (61% veeteelt, 30% tuinbouw en 9% akkerbouw) en de totale agrovoedingsketen staat in voor 43,1 miljard euro aan export.

De Vlaamse visserij beschikt op heden over 64 vaartuigen. In 2021 werden er zeven nieuwe vaartuigen in gebruik genomen. Het aantal bedrijven dat in België aan visverwerking doet is 271. De gemiddelde waarde (over de jaren 2017 tot en met 2021) van de aangevoerde vis, week- en schaaldieren in België is 80 miljoen euro. Daarvan gaat 60 miljoen via de Belgische havens. Tong is in 2021 goed voor 43% van de aanvoerwaarde, voor pladijs is dat 11%. Naar volume is dit respectievelijk 15% en 21%. In 2019 werd er 134.624 ton vis, week- en schaaldieren uitgevoerd naar andere lidstaten van de Europese Unie.

2.3. Begrotingsuitvoering

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij beschikte in 2021 over een beleidskrediet VAK van afgerond 123 miljoen euro en een VEK van afgerond 114 miljoen euro. Het bestedingspercentage ligt op respectievelijk 86 procent en 79 procent.

Als men de budgetten bekijkt voor het programma KD, ziet men voor het budget voor de begrotingsuitvoering 2021 in beleidskredieten (VAK) 112 miljoen euro. Dit programma KD omvat onder meer het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds, het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector, subsidies voor land- en tuinbouw en het Geïntegreerd Beheers- en Controlesysteem voor de opvolging en uitbetaling van Europese landbouwsubsidies.

De onderbenutting van de middelen is hoofdzakelijk te wijten aan een louter technisch artikel waar vanaf 2021 jaarlijks 20 miljoen euro aan uitgaven worden ingeschreven. De realisatie in 2021 bedroeg ongeveer 7,3 miljoen euro. Dit artikel werd gecreëerd om de in- en uitvoercertificaten van landbouwproducten boekhoudkundig correct te kunnen weergeven (voornamelijk waarborgen).

De budgetten voorzien voor de programma's KF en KG werden volledig aangewend: 6,5 miljoen euro op het programma Landbouw- en zeevisserijonderzoek (toelage Eigen Vermogen ILVO) en 4,8 miljoen euro op het programma Promotie landbouw, tuinbouw en zeevisserij (subsidie VLAM).

De apparaatskredieten hebben betrekking op het personeel en de werking van het Departement Landbouw en Visserij en IVA ILVO. Deze werden nagenoeg volledig aangewend.

3. Bespreking

De leden hebben geen opmerkingen.

4. Indicatieve stemming

Het aan de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid toegewezen deel van het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering wordt indicatief aangenomen met 6 stemmen bij 2 onthoudingen voor het luik Plattelandsbeleid en met 8 stemmen bij 3 onthoudingen voor het luik Landbouw en Visserij.

Bart DOCHY,
voorzitter

Cathy COUDYSER,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
ILVO	Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
IVA	intern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
VAK	vastleggingskrediet
VEK	vereffeningskrediet
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten